

Modificări și perspective în prevenirea corupției și promovarea integrității prin adoptarea Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 62/20018

Direcția Generală Anticorupție este structura M.A.I., cu competențe în prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului ministerului, înființată în baza Legii nr. 161/2005 privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului M.A.I. și a O.U.G. nr. 120/2005 privind operaționalizarea D.G.A.

În contextul Strategiei Naționale Anticorupție 2016 – 2020, care are ca scop promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România, având o abordare trihotomică de intervenție strategică în domeniul anticorupție: prevenire, educație și combatere; D.G.A. a elaborat, cu sprijinul structurilor M.A.I., Planul de integritate pentru implementarea la nivelul M.A.I. prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 72/2017.

Prin activitatea de prevenire se urmărește reducerea incidenței faptelor de corupție săvârșite de personalul M.A.I. - grupul țintă principal, adoptarea unui comportament integru și creșterea încrederii cetățenilor în instituție - grupul țintă secundar.

În accepțiunea penală clasică, săvârșirea faptelor de corupție presupune existența funcționarului public (în cazul M.A.I. polițist, jandarm, polițist de frontieră, pompier etc), pe de o parte și a cetățeanului, pe de altă parte.

În consecință, în mod firesc, este necesar ca activitățile de prevenire să se adreseze personalului M.A.I., pe de o parte, și cetățenilor care interacționează cu acesta sau altor funcționari publici care desfășoară misiuni/activități în comun/colaborare cu personalul M.A.I. (ex. Poliția Locală, Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, Registrul Auto Român, școlile de șoferi etc.). În aceste cazuri specifice, activitățile care nu se adresează grupului țintă principal (personalul M.A.I.) sunt desfășurate independent, în colaborare și/sau cu sprijinul unor instituții publice sau organizații neguvernamentale, la solicitările beneficiarilor sau din inițiativa D.G.A.

Astfel, activitățile de prevenire a corupției în cadrul ministerului sunt completate de activitățile de educație desfășurate cu scopul promovării integrității, atât în rândul angajaților, cât și în rândul cetățenilor, pentru asigurarea unui mediu de integritate la nivelul M.A.I.

Abordarea activităților se face pornind de la ideea că fiecare cetățean poate intra în contact cu un angajat al M.A.I. și, în această situație, trebuie să conștientizeze importanța adoptării unui comportament integru.

În acest context, exemplificăm activitățile desfășurate de D.G.A. cu un segment țintă potențial vulnerabil în săvârșirea unor infracțiuni, anume tinerii. Astfel D.G.A. a luat parte la programul „Școala Altfel” al Ministerului Educației Naționale. S-a ținut seama că primele contacte ale tinerilor cu personalul M.A.I. se realizează cu ocazia obținerii documentelor de identitate (carte de identitate/pașaport), precum și cu ocazia demersurilor pentru obținerea dreptului de a conduce autoturisme. În plus, s-a avut în vedere că sistemul de învățământ pre-universitar românesc nu asigură transmiterea și dobândirea unor noțiuni specifice domeniului juridic. Totodată, au fost vizate și activitățile educative adresate copiilor, materialele și mesajul anticorupție fiind adaptate nivelului de înțelegere al acestora.

Totodată, precizăm că educația anticorupție în școli și universități reprezintă o preocupare la nivel internațional, aspect evidențiat și în cadrul Grupului de lucru interguvernamental „Prevenirea corupției”, organizat sub egida O.N.U., la Viena, în august 2017.

Menționăm că numărul mare de cetățeni participanți la activitățile de prevenire a corupției desfășurate cu sprijinul O.N.G.-urilor sau administrațiilor publice locale reprezintă o dovadă a interesului și implicării acestora în prevenirea corupției, unele activități fiind solicitate și în afara teritoriului României (ex. Labirintul Anticorupție).

Educația pentru integritate are scopul de a forma tinerii ca buni cetățeni.

Creșterea gradului de încredere a societății civile față de autoritățile publice, conduce la continuarea statutării demersurilor educative ce cultivă elevului o conduită conformă cu normele și etica socială în vederea aplicării și respectării acestora, dezvoltă sentimentul responsabilității față de sine și comunitate precum și atașamentul, dragostea sau spiritul de sacrificiu față de semeni și patrie.

Educația pentru integritate vizează dobândirea unor deprinderi și atitudini la baza cărora stau importante valori morale precum respectul, politețea, corectitudinea, cinstea, etc.

Ca rezultat a acestui proces, tinerii ar trebui să dovedească demnitate, curaj, toleranță, responsabilitate și asumare a faptelor săvârșite.

Prin urmare, adaptarea la nevoile societății de a beneficia de activități de educație cu scopul promovării integrității, care să contribuie la prevenirea corupției în rândul personalului M.A.I., impune actualizarea cadrului normativ.

Astfel, la nivelul M.A.I. a fost emis Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 62 din 13.06.2018 privind organizarea și desfășurarea activităților de prevenire a corupției și de educație pentru promovarea integrității în cadrul M.A.I.

Documentul reprezintă o actualizare a cadrului normativ ce reglementa activitatea de prevenire a corupției din M.A.I. încă din anul 2013.

Ca elemente de noutate precizăm faptul că au fost introduse *evaluarea reacției instituționale la incidentele de integritate și activități de educație pentru promovarea integrității*.

Astfel, incidentul de integritate, reprezintă situația în care asupra unui angajat M.A.I. a fost dispusă cel puțin una din următoarele măsuri:

- încetarea disciplinară a raporturilor de serviciu/muncă ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice,
- trimiterea în judecată sau condamnarea pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție,
- rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Agenția Națională de Integritate,
- rămânerea definitivă a unei decizii emise de Consiliul general al Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare.

Totodată, de menționat este faptul că educația pentru promovarea integrității constituie ansamblul măsurilor aplicate în vederea însușirii cunoștințelor, a formării și dezvoltării capacităților, atitudinilor, deprinderilor și comportamentelor copiilor, adolescenților, tinerilor și adulților, contribuind la buna creștere, cunoașterea drepturilor și obligațiilor, dezvoltarea comportamentului integru, creșterea gradului de conștientizare și a nivelului de educație anticorupție.

D.G.A. realizează educația în domeniul eticii și integrității atât la nivel M.A.I., cât și în rândul cetățenilor.

Aceste activități de educație se realizează prin introducerea în curriculumul instituțiilor de formare inițială și al centrelor de pregătire aflate în subordinea M.A.I. a unor teme/discipline privind etica și integritatea. Personalul D.G.A. poate participa la susținerea temelor sau la activitățile de formare în cadrul unor discipline privind etica și integritatea;

Reprezentanții D.G.A. pot prezenta teme privind etica și integritatea în cadrul instituțiilor de învățământ care pregătesc personal pentru nevoile M.A.I., la solicitarea instituțiilor sau din proprie inițiativă, cu acordul acestora, acordarea sprijinului de specialitate în vederea pregătirii unor cadre didactice în domeniul prevenirii corupției, la solicitarea instituțiilor de formare inițială dar și a centrelor de pregătire aflate în subordinea M.A.I.;

De asemenea realizează sesiuni de comunicări științifice pe teme incidente domeniului anticorupție, cursuri, seminarii și ateliere de lucru pe teme anticorupție.

În ceea ce privește educația pentru promovarea integrității adresate cetățenilor, D.G.A. organizează activități cu caracter preventiv în cadrul unor entități din afara M.A.I., colaborează cu societatea civilă/organizații neguvernamentale/ asociații/fundații/mediul de afaceri, în vederea cooptării acestora în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire a corupției, promovarea atitudinii civice și de informare cu privire la noțiunile

incidente domeniului anticorupție și a unor activități organizate în cadrul programelor educaționale desfășurate la nivel național sau în cadrul unor parteneriate cu inspectoratele școlare, organizații neguvernamentale, etc.

În ceea ce privește activitatea de management al riscurilor de corupție, prevăzută în ordin, aceasta va fi detaliată prin procedura de sistem, deoarece instrumentul poate suferi modificări succesive pentru adaptarea la specificul activităților desfășurate de către structurile M.A.I. O astfel de abordare este susținută pentru asigurarea unui proces rapid de revizuire/ajustare a instrumentului.

Vă mulțumesc pentru atenție și aștept cu interes întrebările dumneavoastră.